

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto XIV.

V Ljubljani, 6. avgusta 1942-XX.

Štev. 28 (664)

Upanje je vogelni kamen
človeškega življenja.

Slovenski rek

»DRUŽINSKI TEDNIK«

Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in
uprava v Ljubljani, Miklošičeva 14/III.
Poštni predal št. 345. Telefon št. 33-52.
Račun poštne branilnice v Ljubljani
št. 15.395. — Rokopisov ne vračamo,
nefrankirani dopisi ne sprejemamo. Za
odgovor je treba priložiti 2 liri v znakmah.

NAROČNINA

1/4 leta 10 lir, 1/2 leta 20 lir,
vse leto 40 lir. V tujni
64 lir na leto. — Naročnino
je treba plačati vnaprej.

CENE OGLASOV

V tekstem delu: enostopna petinna vrsta
ali njen prostor (višina 8 mm in širina
55 mm) 7 lir; v oglasnem delu 4,50 lir.
V dvojnem delu cene po dogovoru. —
Notice: vsake 7 ur. Mali oglasi:
1. beseda 0,50 lir, oglasni davek povsod
še posebej. Pri večkratnem naročilu popust.

Danes:

TUDI LUCIJA NI OD MUH!

Naš novi roman

(Gl. str. 2 in 3)

DUCE V GORIZII

Po inspekciji čet v bližini stare meje je imel sestanek s poveljniki armadnih zborov
v Sloveniji, Dalmaciji in Hrvaški, katerim je dal potrebna navodila
Strogo svarilo onim, ki se vdajajo bolnim sanjam

Rim, 4. avgusta. Dne 31. julija zjutraj je Duce ob spremstvu Tajnika fašistične stranke došel z letalom brez predhodne napovedi na letališče v Goriziji. Sprejel ga je general Ferrero, poveljnik armadnega zbora Trieste, Z letališča v Goriziji se je Duce napotil v Redipuglio, kjer se je poklonil na grobu vojvode d'Aoste, poveljnika nepremagane 3. armade, in ob grobeh sto tisoč padlih, ki tu počivajo. Po kratkem odmoru je Duce nadaljeval pot v avtomobilu proti Castellonuove meje, kjer je prisostvoval zanimivim vežbanjem streljanja z močnari in novimi topovi za pehoto. Polem se je udeležil skromnega obeda v oficirski menzi, na kar se je vrnil v Gorizijo, kamor je došel ob 15.30.

Na poveljstvu vojaškega okrožja je Duce zbral k raportu skupino poveljnikov, ki so se v ta namen sestali. Navzoči so bili še generalnega štaba maršal Cavallo, šef glavnega štaba vojske general Ambrosio, vrhovni poveljnik Oboroženih sil v Sloveniji in Dalmaciji general Roatta, poveljnik armadnega zbora »Trieste« general Ferrero, poveljnik ljubljanskega armadnega zbora general Robotti in poveljnik V. armadnega zbora, ki se nahaja na Hrvaškem, general Coturri z generalštabnimi oficirji posameznih poveljstev.

Na Ducejev poziv je general Roatta obširno poročal o položaju v Sloveniji in v bližnjem ozemlju. Poročal je o izvajanju vojaških merah, ki so v teku za zagotovitev reda in miru v teh pasovih ter je očitno tudi program za bodočnost.

Duce je potem, ko je zahteval od generala Roatte razna pojasnila in poudaril, da je videti položaj z mnogo katerih vidikov zadovoljiv, govoril in orisal navzočim splošni operativni položaj na raznih frontah osi ter je doletel v okviru splošne operativne situacije italijanski vojaški položaj in navedel razne naloge, ki so poverjene našim oboroženim silam na raznih bojiščih. Duce je prešel nato na tehnično proučevanje raznih zahtev in smernic, ki jih je dal glede tega, ter je nakazal možnosti in načrte za bodočnost, zaustavljajoč se posebno pri problemih, ki naravnost zanimajo obmejni pas ter Slovenijo in Dalmacijo s posebnim oziranjem na Slovenijo. Raport je trajal skoro dve uri in se je zaključil z natančnimi navodili, ki jih je Duce dal zbranim poveljnikom.

Že med raportom se je zbrala na trgu pred poveljstvom množica, vzključajoča Duceja, medtem pa so dospeli tudi prefekt iz Gorizije in zvezni tajniki iz Gorizije, Trieste, Udin, Pole in Ljubljane.

Po končanem raportu s poveljem na pozor šefa glavnega štaba se je Duce pokazal na balkonu, ob njegovi strani je pa bil Tajnik Stranke. Po mogočnem »a no!« vse množice je Duce, večkrat prekinjen z gorečim odobravanjem, govoril s poudarjenim naglasom ter omenjal epični napor, s katerim so bila posvečena obrežja Isonze in doline Carsa in so se te zemlje za vedno zopet pridružile materi domovini. Proti tistim, ki se to stran ali on stran stare meje se vdajajo bolnim sanjam, je Duce rekel, da bo izvajal, kakor se že izvaja, neupogljiv zakon Rima.

Druga fronta, je rekel Duce, se ne bo naredila tu in verjetno ne v nobenem drugem delu sveta. Os in trojni pakt imajo sredstva za doseg zmag.

Manifestacija nezadržnega navdušenja je pozdravila konec govora, po katerem je Duce zapustil palačo poveljstva ter zopet sedel v svoj avtomobil, ki si je s težavo odpiral pot skozi odobravalno množico in došel na letališče.

Tu se je Duce razgovarjal na kratko z zastopniki oblasti in prvaki ter je nato po topli manifestaciji letalcev z letališča zopet vstopil v svoje trimotorno letalo in odletel ob 18. uri v odličnem poletu.

so napadli železnico in obrežno cesto med El Alameinom in Aleksandrijo ter odvrgli nanjo veliko število bomb vseh kalibrov. V sovražnikovem zaledju so bili zadeti in zažgani tudi množični avtomobili.

Eksplozivni italijanski lovci se sestrili v spopadih dve letali tipa »Spitfire«. Britanska letala so preteklo noč odvrkla nekaj ruskih bomb v bližini Licate, pri čemer je bil 1 civilist ranjen, medtem ko ni zabeležena nikakršna škoda.

V bojih dne 27. t. m., omenjenih v poročilu štev. 791, se je narednik 62. pehotnega polka Pantili Pietro posebno odlikoval kot strelec protitankovskega topa, ki je sam uničil 4 sovražne tanke.

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 31. julija naslednje 794. vojno poročilo:

Naši oddelki so južno od El Alameina učinkovito odbili sovražni izpad; na ostalem bojišču so izvidniški elementi z obeh strani razvijali normalno delovanje.

Britanska letala so bombardirala trdnjavo Tobruk in je pri tem eno izmed letal, ki ga je zadel izstrellek protiletalskega topništva, padlo v plamenih na tla. Škoda je majhna, ni pa zabeležena nobena žrtev.

Nad Malto je prišlo med bombardiranjem italijanskih in nemških letalskih oddelkov do živahnih spopadov, v katerih so lovci osi sestrili 5 letal britanskega letalstva.

Z operacij včerajšnjega dne se ni vrnilo eno naše letalo.

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 1. avgusta naslednje 795. vojno poročilo:

Na fronti v Egiptu delavnost izvidnic in topništva. Naši letalski oddelki

MINISTER RICCI ZASTOPNIKOM DELOJEMALCEV

Za racionalizacijo industrije

Rim, 1. avgusta. Tajnike vseh nacionalnih federacij in nacionalnih sindikatov industrijskih delojemalcev, ki so se sestali na letni skupščini nacionalnega sveta, ki odobri proračune konfederacij, je včeraj sprejel minister za korporacije Ricci.

Konfederacijski predsednik, nacionalni svetnik Landi, je poročal ministru v glavnih obrisih o vseh razmotiranih vprašanjih na sestanku nacionalnega sveta in po poročilu tajnikov zvez severne in srednje Italije, ki je bilo nedavno podano v Bologni. Ob koncu svojega poročila je predsednik poudaril, da se čutilo delavci vseh kategorij in vseh področij vezane z vsemi svojimi energijami, da zagotovijo delavnost korporacij in njihovo poslovno sposobnost. Izrazil je željo, naj bi se korporacijskega delovanja vedno bolj zivahno udeleževali tudi neposredni predstavniki proizvajalnih kategorij, torej tudi voditelji nacionalnih federacij, ki jim bo v bodoče priznana večja samostojnost in večja možnost akcije. To povečano sodelovanje sindikalnih predstavnikov pri korporacijskem delu pomeni, da prevzema sindikatski proizvodnji svoje najkoristnejše sodelovanje, kakor zahtevajo potrebe naroda v vojni.

Minister Ricci je proučil predložena vprašanja in je podal nato sindikalnim voditeljem nekaj važnih izjav. Predvsem je poudaril čedalje večjo diktati večje naloge kakor v preteklosti in da je njegovo sodelovanje nujno potrebno za opredelitev vedno večjega števila vprašanj nacionalnega in kolektivnega značaja. Sindikalni voditelji se morajo pripraviti na te nove važne naloge, za kar v ostalem jamčita fašistovska vera sindikalnih organizatorjev in skrbno nadzorstveno delo sindikalnih organizacij, ki se izvaja povsod, kjer je potrebno, tako da so sedaj sindikati na višini svojega

poslanstva in bodo mogli izvršiti vse prvotne in nove naloge, ki jim jih zaupa režim. Ako pa bi se na kakem področju pojavile pomanjkljivosti, bo mogla višja oblast poseči vmes, da jih odstrani.

Minister Ricci je nato podrobno govoril o problemu industrijske racionalizacije in je v zvezi s tem ponovil že znana načela, navajajoč v podrobnosti razne vidike uporabe delovnih sil, ki se morajo prav v tem času primerno izkoristiti, da bodo vojni industriji in oskrbi države zagotovljene vse delovne moči. Temu vprašanju morajo tudi organizacije delavcev posvetiti svojo pozornost in vse svoje delo. Tudi namestitveni uradi, ki jih korporacijsko ministertvo z vsemi sredstvi podpira, lahko razvijajo v tem pogledu zelo važno delo.

Minister Ricci je nato govoril o prehrani, o preskrbi delovnih obklev in čevljev za delavce ter o raznih pomožnih službah in pomoči, ki jo morajo sindikalne organizacije nuditi delavcem in njihovim družinam, s čimer je podal več smernic sindikalnim voditeljem. Končno se je dotaknil raznih oblik pomoči in socialnega skrbstva, ki zavzemajo vedno večji obseg v sindikalnem delovanju.

Ob koncu svojih izjav je minister izrazil svoje trdno prepričanje, da je italijanska korporacijska ureditev ena izmed najbolj originalnih stvaritev fašizma, ki jo danes z zanimanjem proučujejo v mnogih državah, ko proučujejo vprašanje spremembe lastnega socialnega sestava. Fašistovski režim bo delovanje korporacij še bolj izpopolnil, kajti za korporacijske obdelave raznih vprašanj morajo iziti pravilne rešitve, ki ustrezajo gospodarski stvarnosti naroda, in ki lahko zaimajo proizvajalno sposobnost za vojno in zmago.

Vel. Kralj in Cesar in Vis. Prince Piemontski sta se 29. julija z vsem dvorom udeležila maše zadušnice ob 42. obletnici smrti kralja Umberta I.

Italijanski poslanik v Bukarešti je razdelil italijanska odlikovanja šestim romunskim časnikom, ki so se odlikovali v letalskih spopadih z Rusi. Vsi romunski listi posvečajo članke pomenu visokih odlikovanj, poudarjajoč, da so dokaz popolnega orožnega bratstva med Italijo in Romunijo.

Nemški listi posvečajo zadnji čas daljše članke italijanskemu sodelovanju na vzhodnem bojišču. »Börsenzeitung« poudarja, da se Italija ne bori samo v Egiptu, v Sredozemlju in na Atlantiku, temveč da je svoj ekspedicijski zbor na vzhodu okrepila v armado, ki se hrabro bori proti boljševizmu. Dalje poveljuje Duceja, v katerem Nemci ne časte samo tvorca nove Italije, temveč tudi velikega državnika, prežetega dalinovidne volje in tovarištva v boju in največjih preizkušnjah obeh narodov. »Lokalanzeiger« pa pravi, da je Ducejevo vodstvo najboljši poročilo za zmago in da to spoznanje veje iz ljubezni Italijanov do Mussolinija, do katerega goje tudi v Nemčiji enaka čustva, ker vidijo v njem prijateljskega in zvestega zaveznika. »Frankfurter Zeitung« pa pravi, da bodo potomci govorili o Duceju ne samo kot o prvem, ki je pomagal s filozofskimi razmišljanji, temveč tudi z odločno akcijo ustvarjati nov red v Evropi.

Z ukazom finančnega ministertva v Rimu se od 1. avgusta t. l. omeji javna prodaja cigar vseh vrst pri vsakem nakupu na 5 cigar. Prodaja malih cigar »Romas« se pa omeji na 10 kosov. Od tega dne dalje morajo vsi kupeji cigar, malih cigar, cigaret in tobaka vrniti prodajalcem prazne zavojne in škatle. Prodajalec ne smejo prodati tobaka, cigar in cigaret onim, ki ne bodo vrnili praznih škatel, razen če kdo kupi cigare brez ovoja ali škatle.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je določil nove uradne ure za vse javne urade. Od 1. avgusta dalje delajo v javnih uradih ob delavnikih od 8. do 12. in od 16. do 19. Ob nedeljah je prosto, dežurno službo bodo imeli samo v tistih uradih, kjer je res zelo nujno potrebno.

Maksimalne cene povrtin in sadju je določil Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino. Kila stročnega fižola sme stati največ 4,80 L, graha 4,50 L, kolerabice 2,50 L, rdeče pese 3 L, čebe 2,50 L, česnja 5 L, mehke krompirje 4 L, zelene paprike 7 L, novega krompirja 2,25 L. Kila namiznih jabolk sme stati 4 L, jabolk za kuha 3 L, breskev in marelic 6 L.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je odredil v Službenem listu št. 80 z dne 4. X. 1941. na strani 548 da morajo najemniki sestaviti s sodb. najemniki pisemne pogodbe, ki obsegajo podatke o obseznosti, legi, opremljenosti, postrežbi in najemni oddane sobe. Pogodbe morajo napisati najkasneje do 31. avgusta 1942. vsebovati pa morajo: najemno, podrobne zneske glede odškodnin za opremo, postrežbo, pranje perila, kurjavo, razsvetljavo itd. Pogodbe naj sestavijo na monopoliziranih obrazcih in jih kolkujejo.

Visoki komisariat obvešča Ljubljance, da bo splošna zdravstvena avtokolona zastavila v Lichtenurnu na Ambroževem trgu. Zdravstvena avtokolona ima zobozdravniški, očesni in rentgenski ter otroški oddelki, zdravnike za notranje bolezni in boleznih urla in nos. Bolniki naj pridejo v Lichtenurn ob delavnikih od 8. do 12. in od 15.30 do 17.30. Ob nedeljah in praznikih zdravstvena avtokolona ne posluje.

Prehranjevalni zavod Visokega komisariata za Ljubljansko pokrajino je začel 1. avg. t. l. razdeljevati krompir na črko H odrezka avgustove živalske nakaznice. Na vsak odrezek dobi potrošnik po dva kilograma krompirja. Razdeljevali ga bodo isti trgovci, ki dozdaj po 2,25 lire za kilogram. To bo bkrati tudi zadnja dodelitev zrodnegega krompirja.

Nosečim ženam bo mestni preskrbovalni urad razdeljeval običajni mesečni dodatek šele v torek 11. avgusta.

LETALSKI USPEHI OSI

Mnogo angleških letal sestreljenih nad Egiptom in Malto

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 28. julija naslednje 791. vojno poročilo:

Na področju južno od El Alameina je sovražnik v ponovnih silovitih bojih, ki so se razvijali ves včerajšnji dan proti diviziji »Trento« in 90. nemški diviziji, utrpel hude izgube, ne da bi dosegel kako korist. V naše roke je padlo več kot 1000 ujetnikov, po večini Avstralcev. Uničili smo 32 tankov in kakih 30 oklopnih sovražnih avtomobilov.

V južnem odseku bojišča so bili oklopní oddelki, ki so skušali približati se našim postojankam, poraženi in odbiti po oznuju našega topništva. V živahnih spopadih izvidniških elementov z obeh strani so se morali britanski oddelki umakniti.

Letalstvo osi je metalo na sovražnikove oborožene sile bombe in jih obstreljevalo s strojničami. V letalskih dvobojih so nemški lovci sestrili 9 letal, enega pa naši. Protiletalska obramba v Tobruku je sestrelila en bombnik.

Bombardirali smo letališča Halfar in La Venezia, pri čemer so bila 3 letala na tleh zažgana, dve angleški letali, ki so ju zadeli lovci v spremstvu, sta treščili na tla v plamenih.

Z vseh operacij včerajšnjega dne se 2 naši letali nista vrnila.

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 29. julija naslednje 792. vojno poročilo:

Akcije izvidniških elementov na egiptovskem bojišču so se zaključile z izgubami nasprotnika in z zajetjem neke patrle pod poveljstvom častnika.

Italijanske in nemške letalske boje in lovske skupine so v pomovnih napadih na kolone v sovražnikovem zaledju dosegle vidne uspehe s tem, da so zažgale ali onesposobile veliko število oklopnih vozil in prevoznih avtomobilov. Nemški lovci so uničili dve letali, štiri letala pa protiletalske baterije.

Oddelki letalstva osi so letališča na otoku Malta bombardirali in povzročili požare velikega obsega, medtem ko je britansko letalstvo v spopadih izgubilo 4 letala tipa »Spitfire«.

V Sredozemlju sta bili o priliki neuspešnega napada na naš konvoj sestreljeni dve britanski torpedni letali, pet drugih pa je bilo golovo zadetih. Nekaj članov posadke, med njimi dva častnika, smo zajeli.

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 30. julija naslednje 793. vojno poročilo:

Operativno delovanje na egiptovskem bojišču je bilo včeraj omejeno na akcije patrulj in topniške dvoboje.

Naši letalski oddelki so z uspehom napadli letališča in središča v sovražnikovem zaledju. Eno naše letalo se ni vrnilo na oporišče.

Oddelki letalstva osi so bombardirali vojne naprave na Malti, pri čemer so v pasu vojnih ciljev nastala večja



Carri armati inglesi distrutti presso El Alameina in Egitto. — Razbiti angleški tanki pri El Alameinu v Egiptu.

Pod žgočim soncem

Kako se hladijo razni narodi

Od vročih parnih kopeli do mrzle prhe

Stari Rimljani so si znali v vročini prav dobro pomagati in niso prav nič trpeli zaradi nje. V starem Rimu je bilo nešteto kopališč z vročim, suhim zrakom, ki jih bogati Rimljani niso obiskovali samo pozimi, temveč največ poleti. Čeprav se zdi čudno, je vendar res, da so se v njih ohladili, ali bolje rečeno, njihovo telo se je v njih pretopilo in laže prenašalo vročino zunaj kopališča. V takšnih kopališčih je vročina dosegla tudi sto stopinj in vendar so ljudje v njih prav lahko držali. Zrak v njih je bil namreč tako zelo suh, da je tako rekoč živel od vlage kopalečevega telesa. Suh zrak je sprožil vsrkavalno, ki ga je izločilo kopalečevo telo, in kopalec se je prijetno in sveže počutil. Ko je prišel iz kopeli na mestno soparico, se je počutil prav tako, ko da bi pravkar zapustil ledenomrzlo vodo.

Danes posnemajo stare Rimljane najbrž samo še Japonci. Tudi ti se v vročini zatekajo v vroča kopališča, vendar se ne ohladijo v vročem zraku, temveč v izredno vroči vodi. Pri tem tudi zelo vroče pijejo in se — kakor sami trde — tako najbolje ohladijo.

Kitajci še danes gase poletno žejo z izredno vročim čajem. Telo tako prisili, da ne proizvaja pri presnavljanju nobene vročine in se počuti z vročim čajem v želodcu sveže in ohlajene.

Najnerazumljiveje se bore proti vročini puščavski prebivalci. Ti se od nog do glave zavijajo v belo volno in trde,

da jim je v njej še najbolj hladno. Pravijo, da tkanina propuša skozi luknjice zrak, zadržuje pa vročino.

V novejšem času si znamo v vročini pomagati čisto preprosto tako, da odložimo vso odvečno obleko in skočimo na vrat na nos v mrzlo vodo. V tem primeru se pač vsak posameznik po svoji pameti kolikor mogoče zavaruje pred vročino. Nekatera svetovna kopališča na primer nudijo svojim kopalcem posebne gumijaste mizice, ki plavajo na vodi in lahko kopalec z njih jeda, ne da bi jim bilo pri tem treba iti iz vode.

Nekateri iznajditelji so šli tudi dalje in so vrgli v svet vse mogoče iznajdbe za vroče dni. Tako je nekdo iznašel neke vrste zaprto zapesteno uro, v kateri pa ne počiva ura, temveč kos ledu. Pravijo, da takšna priprava, ki jo pritrdimo na žilo dovodnico v zapetju, neverjetno hladi vse telo. Neki drug iznajditelj je spet priporočil ljudem, živčnim v vročih pokrajinah, posebne pihalnice, ki se dajo pritrditi na čevlje in dovajajo pri vsakem koraku nogi sveži zrak. Tudi ta priprava baje zelo sveži telo. Prometnim stražnikom v mestih pod žgočim soncem so oblasti pomagale prenašati vročino tako, da so jim kdaj pa kdaj položile pod noge debelo plast ledu, ki se je potem talila in hladila moža postavca, da je laže urejal promet. Za nas, ki nam vročina ne prizadeja velikih skrbi, bo pa dovolj, če oblečemo kopalo obleko in se postavimo za nekaj minut pod mrzlo prho.

Svete živali

V nekaterih afriških predelih domačini verujejo, da se duše umrlih preselijo v živalska telesa in v njih dalje žive. Te živali so po njihovem prepričanju svete in gorje belcu, ki bi se jih drznil ubiti.

Neki raziskovalec je na primer nekoč pripovedoval zgodbo, ki kaže kako trdna je ta vera domačinov.

«Nekega jutra, ko sem vstal,» je pripovedoval raziskovalec, «sem opazil, da je moj vrt razdejan. Poklical sem domačina, ki sem ga imel za vrtnarja in ga vprašal, kaj se je ponoči zgodilo. Povedal mi je, da je obiskal moj vrt velikanski krokodil. Odpoditi se ga ni upal, ker v njem živi duša pred kratkim umrlega poglavarja njegove naselbine. Krokodil je prišel popolnoma, da bi se poglavarjeva duša prepričala, če je vse v redu v naselbini.»

«Čez nekaj časa sem vzel trnek,» je dalje pripovedoval raziskovalec, «in odšel na ribolov. Z menoj je šel tudi moj vrtnar. Ko je trnek prišla prva riba in sem jo vesel zaradi njene ne navadne velikosti potegnil iz vode, je priskočil moj spremljevalec in prestrašeno kriknil: »Vrzi jo nazaj v vodo, to je moja babica!«

Papiga »rokoko«

V začetku 18. stoletja so pričeli na Francoskem zidati v stavbnem in okrasnem slogu rokoko. Ta slog se je potem prenesel tudi na Nemško. Nekateri razlagajo, da izvira ime rokoko iz francoskega »Rocaille« kar pomeni »skalica«, »skoljče«. Nastanek tega imena pa drugi svet drugače tolmačijo in to hodimo povedati tudi našim bralcem.

V 17. stoletju je živel v svojem krasnem gradu blizu mesta Poitiers na Francoskem grofica Gabriella de Chateaufort. Njeno edino razvedrilo je bila papiga, ki jo je imenovala »rokoko«.

Papiga je imela navado, da je novo pohištvo, ki ga je grofica dala pripeljati v grad, zmerom znova napadala in ključala s svojim kljunom. Zato je grofica naposled opremila sobo, v kateri je stanoval »rokoko«, s samim starinskim pohištvom. Kmalu so ljudje izvedeli za to čudno papigino lastnost in začeli zaradi nje imenovati sobo, opremljeno s starinskim pohištvom, rokoko.

Napoleonova slika

Napoleon je nekoč na pohodu založil noč v neki siromašni vasi. Ker je bilo zelo mrzlo, je stopil v prvo kmetko hišo in prošil za prenočišče. Kmet, ki cesarja ni spoznal, je dovolil, da se ogreje pri peči in mu dal posteljo, čeprav se mu je videlo, da tega ni posebno rad storil.

Naslednje jutro je neki grenadir povedal kmetu, koga ima v gosteh. Tedaj je bila kmetka nenadno sama, skrb za visokega gosta. Ko mu je cesar hotel plačati posteljo, je kmet dejal: »Ne bom sprejel denarja, vaše veličanstvo. Saj je že tako prevelika čast, da ste hoteli spati v moji borni koči. Rad bi pa, da bi mi dali za spomin svojo sliko.« Napoleon mu je sliko obljubil in odšel.

Čez nekaj dni je stopil v kmetovo hišo Napoleonov adjutant, položil na mizo nekaj cekinov in dejal: »To so kraljeve slike. Edine so, ki vam jih more poslati. Vzemite jih za spomin in ne bodite jezni, da so zlate.«

Življenje biserov

Ljubitelji dragocenosti trde, da ima vsak nakit svojo dušo. Če je to res, potem je nedvomno duša biserov najbolj skrivnostna in najbolj polna doživljenj. Po mnenju strokovnjakov je biser izmed vseh drugih kamnov najodličnejši. Pravijo, da smemo pri njem govoriti o tako imenovani otroški dobi, zreli dobi in starosti, kakor pri človeku. Biser zmerom menja svoj sijaj, svoj videz in čisto tudi svojo vrednost.

Zanimivo je, da je biser najlepši, če ga stalno nosimo in se dotika človeško kožo. Če leži biser leta in leta v draguljarni ali celo muzeju, izgubi na svoji lepoti in neveda tudi ceni.

V pariškem Louvru so imeli več let shranjeno krasno ogrlico neke visoke francoske plemkinje. Ko so jo pred nedavnim strokovnjaki pregledali, so ostrmeli. Biseri so izgubili na sijaju in se je na njih lasno videlo, da »umirajo«. Njihova cena je padla za polovico. Draguljari so iznenadenim strokovnikom umrle plemkinje povedali, da so biseri preživeli svojo zrelo dobo in jih nič ne more rešiti počasnega »umiranja«.

Pariz v znamenju slavnih

Pariška moda kljub vojni ni izgubila svojega slovesa in Parižanke so letos mične in ljubke ko le kdaj. Znana je spretnost Parižank, da še iz tako majhne petlje sešijejo klobuček, še iz tako neznatne krpicke obleke.

Zdaj uporabljajo pariške modistke slamo za vse mogoče klobuke, za širokoke ravnice, za koketne nizke čepice, za tako imenovane kanotije in toke. Tudi razni okrasni cvetlice, petlje so iz pisane slame. Parižanke znajo baje nositi tudi te klobučke tako apartno, da so njih možje lahkega srea pozabili na nekdanje klobuke.

Tenkoslušnost netopirjev

Ze naravoslovec Brehm je trdil, da so netopirji izredno tenkoslušni in da tudi v mraku ali v popolni temi lahko bliskovito hitro ujamejo letečo žuželko. Zdaj so to trditve podprli tudi s praktičnimi poskusi.

Velik, zatemnjen prostor so prepregli navpično in vodoravno s tenkimi električnimi žicami. Pri slo poletih se je netopir samo pet in dvajsetkrat ali pa tridesetkrat zadell ob njee. Ko so jim zalepili oči, so pa delali netopirji še manj napak. Nato so poskus izpremenili. Netopirjem so zapazili ušesa in jim odvezali oči. Prižgali so luč in čakali, kaj se bo zgodilo.

Zdaj so se leteči netopirji celo večkrat zadeli ob napeljene žice, tako da



In tutte le città d'Italia hanno seminato quest'anno nei parchi e nei giardini pubblici, invece di fiori, grano e altri utili ortaggi. L'illustrazione presenta un mare ondeggiante di biade che ancora poco tempo fa biondeggiavano, in Piazza Cavour, a Milano, davanti al palazzo del «Popolo d'Italia», il grande quotidiano italiano, fondato dal Duce Benito Mussolini. Anche Piazza Cavour sembra deserta ora che in tutti i giardini pubblici di Milano è stato metuto il grano, che tra poco formerà il pane novello ai Milanesi. — Letos so po vseh italijanskih mestih posejali po parkih in drugih nasadih namesto bujnih cvetlic žito in drugo koristno povrtnino. Tako vidite na gornji sliki celo morje žitnih klasov, ki je še pred kratkim valovilo pred palačo italijanskega dnevnika »Popolo d'Italia« na Cavourjevem trgu v Milanu. Zdaj so na vseh milanskih nasadih poželi žito in je tudi Cavourjev trg ostal prazen. Milančani bodo pa iz tega žita kmalu jedli kruh.

so »napake« dosegle visoko število 60 do 70 na 100 poletov okrog sebe. To je dokaz, da so netopirji zelo tenkoslušne živali in da bolje slišijo kakor vidijo.

Ko hiše še niso imele števil

Prebivalci starega mesta Koburga v Nemčiji so bili zelo trdovratni in niso bili prav nič navdušeni za novotarije. Ko jim je leta 1803, njihov vojvoda zapovedal, da morajo svoje hiše opremiti s številčnimi tablicami, in sicer na državne stroške, so se temu uprli. Novemu ministru von Kretschmannu, ki so ga dolžili, da si je izmislil to modno norost, so pobili šipe na oknih, da je moral poklicati vojaštvo na pomoč. Ko je naposled prišlo v mesto 180 vojakov in sta dva najvnetejša kričala romala v zapor, so se Koburžani vdali. Naposled so se le prepričali, da mesto zaradi hišnih števil ne bo izgubilo na svoji lepoti.

Zanimivosti z vseh vetrov

* Tuleni živi povprečno petnajst let, torej skoraj toliko kakor pes.

* Ob begovih jezera Viktorija v vzhodni Afriki žive črne Vahume, ki so nenavadno veliki. Črnci, ki je na primer visok 1,80 cm, velja pri tem plemenu za majhnega.

* Najstarejši časopis na svetu izhaja na Kitajskem. Pekingski dnevnik »King-Pao« so ustanovili že leta 912, po Kr. in izhaja torej že nič manj ko 1030 let.

* Kadar izbira Japonci v cvetličarni šopek rož, bo zmerom zahteval, da je v njem liho število rož. Po njihovi

vem mnenju bi namreč pomenil šopek, v katerem bi bilo sodo število rož, nesrečo.

* Najboljša krava mlekarica je nedvomno krava švedskega kmeta Rosena, ki je v razdobju od 1. julija lanskega leta pa do 1. julija letošnjega leta dajala vsak dan 11 litrov mleka, torej skupaj skoraj 12 ton mleka na leto.

* Velika vročina in suša, ki že dalj časa vladata na Portugalskem, sta povzročili velikansko škodo na poljskih pridelkih in zanetili na več krajih celo požare.

* Od 14. septembra dalje bodo v Švici racionalni prodajo mesa. Od tega dne dalje bodo oblasti same nakupovale živino in jo delile mesarjem.

* Na amsterdamski železniški postaji so ogradili poseben prostor, kjer imajo prostor otroci, ki jih zanima železnica. Starši kupijo otrokom vstopnico in jih lahko za več ur pustijo, da ogledujejo promet, ne da bi se jim bilo treba bati zanje.

* Kadar gre Siamci v visoko družbo, si nadene na prste rok umetne dolge nohte. S tem hoče pokazati svoj visok družabni položaj. Ženske si na poleg tega nohte še poslikajo z barvo, kakršno ima njihova obleka.

* Nekatero vrsto tropskih mravelj zasade stene svojih gnezd s posebnimi tropskimi rastlinami, ki varujejo gnezdo pred močnim dežjem. Ker so gnezda takšnih mravelj zelo velika, se zde človeku nasadi tropskih rastlin na njih kakor majhni svojevrstni vrtniki.

PLAČAJTE NAROČNINO!

Za pridno deco

Ribič

Bolgarski napisal Angel Karaličev. Prevedla Katarina Spurova

Star ribič dedek Špiro se je napolnil zvečer proti zelenemu viru nad milino. Sklonil se je in zajel vode v lonec, v katerega bo spravil ribice, da jih bo žive odnesel domov in spekel. Postavil je lonec v travo, sedel, nabodel na trnek črvička, za katerega bi ribice dale svoje dušice — in začel je ribariti.

Izza milina se je zaslišalo zvonklaste črede. V listju vrb je trepetala svetloba zahajajočega sonca. Po vodni gladini so švigali kačji pastirji in kakor ptice so se poganzile nad vodo mrenice; sonce jim je v hipu ožgalo perutnice, in že so padale nazaj v vodo.

— Vse boste prišle v moj lonec, — je dejal dedek, — a le po vrsti, vse boste imele prostor v moji pomvici.

Stisnil je palico s trnkom med kolena in si zasakal rokave srajce, — babica Špirovića mu je zabičala, naj pride čist nazaj.

— Pridi, prvi! — je zaklical ribič in dvignil trnek. Na njem je visela majhna, vitka mrena z rdečimi plavutmi in očmi kakor dvema biseroma. Dedek jo je počasi snel s trnka in jo že hotel spustiti v lonec, ko ga je mrena pogledala in izpregovorila: — Prosim te, dedek Špiro, izpusti me nazaj v zeleni vir!

— O! — je začuden odprl usta Špiro, — ti lahko govoriš! Kje si se naučila bolgarskega jezika?

— Me ribice imamo svojo šolo. Moje tovarišice so pravkar šle v šolo, jaz pa sem pobegnula, iz strahu pred starim somom, ker nisem napisala domače naloge.

— Kaj dela stari som v šoli?

— Naš učitelj je. Pri nas je učitelj, ki dva najdaljše brke, Omoj Bog,

bolje bi bilo, da me je pretepel gospod Som, kakor da sem se polakomnila tvojeja črvička. Pusti me, dedek!

— Zakaj naj te izpustim?

— Ker sem majhna ribica. Rada bi bila svobodna. Glej, kako sem lepa. Vsem Vitu ni lepše mrene. V nedeljo bo pod velikim mostom v Ogliju velik ribji sejem. Tam bom plesala kolo pred šarani, somi in raki. Če bom ugnajala kateremu šaranu — me bo vzal za ženo. Priredili bomo bogato gostijo. Za kuma bomo povabili velikega delfina iz Črnege morja. Po poroki bom prosila svojega moža, naj gre z menoj v ocean, da bom videla kito. Če hočeš, poidi z nami.

— V morje? Hvala. Ne grem.

— Zakaj ne? — se je začudila mrena.

— Ker je voda mokra.

— O ti bedak!

— Nisem bedak, ker znam uloviti najslajše mrenice.

— In spustil je mreno v lonec. Riba je hotela skočiti iz lonca.

— Čuj, hej, dedek, — je zaklicala, — če me ne izpustiš, te bom zatožila našemu sosedu raku, da ti bo ostrigel mustače! Zapomni si!

— Bodi mirna! — ji je odvrnil dedek Špiro, — če ne, te bom dal mački, ko prideva domov.

— O dedek, ne daj me mački! Izpusti me v vodo! Obljubim ti, da bom napisala domačo nalogo. O, kako tesen je lonec!

— Potrpi, potrpi, dedkova ribica. Jaz pa ti obljubim, da ti ne bom zaračunal najemnine za lonec.

Dolgo se je ribica premetavala po loncu. Nazadnje je utihnila. Dedek je znova vzgel mreno in premišljeval,

kako jo bo živo odnesel domov, kako jo bo pekel in pražil in jo, ko bo živa rumena, ponese na vrt, da se bo ohladila...

Tedaj sta pribejala po stezi dva nemirna otročaja. Nosila sta mišolovko in v njej miško z dolgim repom.

Ko sta zagledala ribiča, sta si nekaj pospepetala, skovala načrt in po prstih stopila k loncu. Eden je segel v lonec in izvlekel ribico, drugi je spustil na njeno mesto miško. Potem sta zbežala proti milinu in na mostu sta se začela pripravljati za mreno. Nazadnje sta sklenila, da jo bosta vrgla nazaj v vodo.

A pogledimo, kaj je bilo z miško. Najprej se je napila vode, potem je zabela vptiti: — Na pomoč! Poginila bom!

— Nič se ti ne bo zgodilo! — se je obrnil dedek Špiro in segel z roko v lonec. A namesto ribice je otipal nekaj kosmatega. Pogleda in otrpne od strahu: Ribica se je izpremenila v miško!

— Carovnica, — je zavpil dedek, — izpremenila si se v miško, toda jaz vem, da si ribica, in te bom spekel v kozici.

— Specij me! — se je oglasila iz reke prava mrena, ki se je svobodno sprehajala po globinah.

— In te bom pojedel!

— Pojej me!

Tedaj je iz vode pomolil svoj zadek rak in začel plezati po dedkovem hrbtu, da bi mu ostrigel brke. Dedek je pograbil lonec in zbežal proti domu.

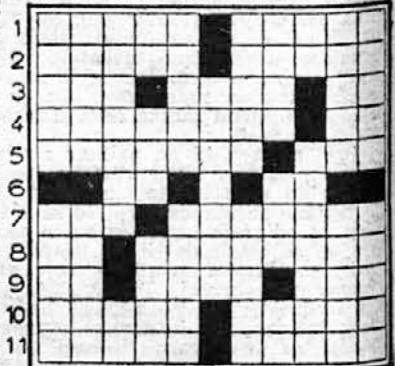
— O, hudi časi se bližajo našemu rodu! — je premišljevala miška v loncu.

— Došli so nas žile samo mačke, zdaj nas bodo začeli še ljudje. Ni nam pomoči!

UGANKE

Križanka

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11



Vodoravno: 1. Del kolesa ali klasa; seštevke. 2. Angleški minister; pokrit z ivjem. 3. Vrba; groza; romanski spolnik. 4. Vrsta nasledstva; čer, vrh. 5. Važen pridelek; doba. 6. Osebnost; imek; akademska kratica. 7. Moško ime; žitna kava ga ne vsebuje. 8. Reče, pravi; umrli. 9. Nota; zločin; moderni japonski državnik. 10. Duša (latin. in italij.); častnik. 11. Strežnik (tujka); večer (po nemško).

Navpično: 1. Poset; vzor. 2. Stran neba; pomlad. 3. Rusko mesto; končnica moških samostalnikov. 4. Nikalnica; naziv; ameriška zver. 5. Kana (obrnjeno); prislov. 6. Ameriški veletok. 7. Star drobiž; tujka za obliko. 8. Udeležene poroke, voglar; dejanje, počelo; začetek abecede. 9. Osebnost; zaimek; grške boginje maščevanja. 10. Duhovnik in sodnik ga nosita; kemična prvina. 11. Napad (tujka); sozvoč ali pogodba.

Zlogovnica

1.	3.
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	

A, a, an, ba, bost, ce, di, di, iz, je, le, le, me, mi, mla, na, na, naj, najd, nje, o, ren, res, sa, sel, ska, slava, va, vi, žen.

Iz teh zlogov sestavi 13 besed naslednjega pomena: 1. živalski organ, 2. kapitalski pojem, 3. ovijalka, 4. ideja, 5. morje, 6. človek, 7. mladež, 8. pozivanje, 9. šibkost, 10. neobdelana njiva, 11. izumitev, 12. zač, 13. bog vojne.

Prve in tretje črke od zgoraj navzdol prečitane povedo Schillerjev izrek.

SAMOGLASNIKI

a ribe lovi,
e gozdarja skrbi,
i kača golči,
o kmeta redi,
u pesmi goji,
r brata poji.

CAROBEN KVADRAT

1. 2. 3. 4. 5.
1. A A A A A
2. A E E E E
3. K E E E L
4. M N N N O
5. O R R R S

1. obrtnik, 2. zajedalka, 3. iz neke snovi, 4. žensko ime, 5. zdravnik.

Rešitev ugank iz prejšnje številke

Križanka: vodoravno po vrsti: 1. Robert, 2. Aleks, 3. filis, 4. avc, 5. avc, 6. avc, 7. Sardi, 8. Az, 9. an, 10. do, 11. do, 12. do, 13. do. Navpično: 1. na, 2. nav, 3. Ivan, 4. Ivan, 5. Ivan, 6. Ivan, 7. Ivan, 8. Ivan, 9. Ivan, 10. Ivan, 11. Ivan, 12. Ivan, 13. Ivan.

njen prvi mož

LJUBEZENSKI
ROMAN

Liana je segel film do srca. In kar je to v navadi, je jela sebe primerjati z glavno junakinjo. Ko sta se vračala domov, je bila že trda noč. Ceste so bile še polne ljudi. Pierre je nekaj časa kramljal o filmu, nato je pa umolknil. Ko sta prišla v samotno ulico, ki je držala prav mimo tistega parka, kjer je Liana podnevi hodila v službo, jo je prijel pod roko. Čutila je, kako so se njegovi prsti tiho tapili pod njenim rokavom po goli roki navzgor, in nehoti se je odmaknila. Čuden občutek nagote jo je obšel. Bilo ji je, kakor da se hoče Pierre vtihotapiti do njenega najskrivnejšega bistva.

»Pustite me,« je vzkliknila. Takoj nato je začutila, da je bilo to preveč zavračajoče in tako, kakor da se ga boji, ona pa vendar ni bila hotela tega reči. Čuteč, da je storila napako, se je še bolj zakrnila. Hladno je vprašala: »Koliko vam dolgujem za kino?«

Pierre jo je pogledal od strani. V medlem svitu nočne svetilke ni mogla razločiti njegovega obraza, toda čutila je, da je obrnjen k njej, čutila je njegov vroči dih, ko je počasi dejal:

»O, ne bojte se me, Liana! Vem, kaj hočete od mene! Hočete, da vam porečem, da vas ljubim, da hrepenim po vas. Hočete, da bi iz ljubezni hodil za vami! Vi mala, prevzetna norčija! Hoteli bi imeti zvezde z neba, vi sami bi se pa norčevali z menoj in me vsak trenutek spominjali, da ste ljubili starca! Bili ste njegovi, njemu ste dali svoje lepo, mlado telo! Zakaj? Pravite, da iz ljubezni! Kdo vam bo verjel? Lussan je bil star, bil je betežen. Lepa razvalina, in komaj da to! In najhujše, da, najhujše je, da sem vseeno nanj ljubosumen! Nikoli nisem vedel, da ima denar tako visoko cenilo!«

Iz teme je slišala nekaj kakor vztrik ali pridružen vzdih, toda njegovega obraza ni mogla videti, ko je nadaljeval:

»Imenitna igralka ste! Naivno dekletce, skromna šivilja, pobožna žena, ki žaluje za svojim možem. In zraven hrepenite, da bi vam dejal, da vas ljubim. Ves ta čas, kar sva skupaj, čakate na te besede. Imejte jih, če vam je toliko do njih! Da, ljubim vas! Nočem reči, da brezmenj, toda ljubim vas tako, da me boli, kadar vas vidim in vem, da ste slabi, zlobni in pokvarjeni. Ali mislite, da vaša lepota ne učinkuje name, ali mislite, da sem ves ta čas hodil poleg vas z zavestnimi očmi? Pozele sem si vas, kakor nisem nikoli nobene ženske pozele! Spravili ste ob dobro ime našo družino, vzeli ste mi očeta, zdaj bi hoteli še mene omežiti, mene, ki sem sam, da maščujem krivice, ki ste jih naredili tako lahkomišlno, tako igrarivo. Če bi se izgubil v ljubezni do vas, bi izgubil samega sebe. Izgubil bi bil in nesrečen, kakor ste zdaj vi! Mislim, da se bom lahko maščeval, toda usoda me je prehitela. Dosegli ste, da sem vam povedal vse, toda s tem ste igro izgubili! Prodali ste se za milijone stercu...«

Liana ni vedela, katera skrivna sila jo je gnala, da je divjela roko in ga udarila naravnost v obraz. Nato je stekla, kakor da jo preganjajo strahovi. Bilo je tako sladko in strašno, poslušati slap njegovih besed, ki se niso hotele ustaviti. Da, celo žalitve so ji dobro dele, kakor da jo približale njegovi skrivnosti, njegovemu bistvu. Toda morala se je braniti.

Doma je klečala na kauč in skušala zbrati zmehčane misli. Kako, da je vse to morala doživeti prav ona! Tudi zdaj ji je bila najslajša ura zagrenjena z neupravičenimi žalitvami. Oh, da, nobenega dvoma ni bilo več, da ga tudi ona ljubi, da bi bila pripravi, odpustiti mu vse te žalitve, če bi ji se enkrat hotel ponoviti, da jo ima rad. Toda čutila je, da njegovi ljubozni manjka tistega nežnega spoustovanja, ki ga izkazuje mož ženi, tistih drobnih dokazov čiste ljubezni, ki jih hranimo kot najslajše spomine za zrela leta.

Da, zapletla se je nehoti v strašno skrivnostno spletko, tihočo se starega Lussana, njenega pokojnega moža. Mar je Pierre njegov sorodnik? Morda celo njegov sin? Ob tej misli se je zgrozila. Zdaj si iz te zmede ni znala več sama pomagati. Čutila je, da se mora zaupati Marti in Andréju. Ona dva bosta znala kot oddaljena gledalca bolje presoditi, kaj naj zdaj stori. Najbolje bo, če se bo preselila, če bo skušala za seboj zabrisati slaherno

sled. Po vsem tem, kar ji je Pierre dejal, vendar ne more pričakovati, da bi bilo med njima še kdaj tako, kakor poprej.

Zakaj imamo prijatelje, če ne zato, da jih pokličemo na pomoč, kadar nam gre slabo in da jih pozabimo, kakor hitro se nam obrne na bolje?

Liana, ki je — če povemo po pravici — zadnji čas nekoliko zanemarjala Montelove, po tistem usodnem večeru ni imela druge želje, kakor da bi se čimprej posvetovala z njima in jima razodela svojo skrivnost.

Ko je drugo jutro vstala, je bilo prvo delo, da je poiskala svoj mali ročni kovček, o katerem je bila mislila, da ga poslej ne bo več potrebovala. Pobralla je iz omare nekaj najpotrebnejših oblačil — vseh skupaj jih je bilo šest — potisnila v kovček še par sportnih čevljev, iz predalčka nočne omarice je v posebno vrečko pospravila nekaj skrivnostnih skatlic in lončkov za kreme, in vzela še majhno, orumenelo fotografijo, kjer je bila ona sama slikana kot petletno dekletce v očetovem naročju. Ko je vse to s precejšnjim trudom in hudim moralnim mačkom spravila v kovček, je vzela z obešalnika še plašč, skrbno zaklenila za seboj stanovanjska vrata in se odpeljala namesto v službo naravnost v Batenville.

Prišla sem prosit za gostoljubje,« je dejala presenečeni Marti, ki ji je bila prišla odpirat.

»Moj Bog! Kaj se je pa spet zgodilo? Na obrazu ti berem, da nič dobrega.«

»Ne morem več tako...« je vzkliknila Liana in sama verjela svojim besedam. »Vse vama bom povedala. Ali je André tukaj?«

»Da, Na sredo se je danes nekoliko zapoznil in še ni odšel. Vstopi vendar!«

Mladi inženir jo je presenečeno pogledal, saj je vedel, da bi ob tej uri sicer morala biti v salonu gospe Lianaye. Razen tega je že nekaj tednov ni bil videl; bil je nekoliko presenečen, ko je videl, kako zelo se je bila Liana v tem kratkem času izpremenila. V prvem trenutku ne bi mogel reči, ali ne bolje, toda čutil je, da je drugačna. Nič več ni bila tisto plašno, neizkušeno podezljivo dekletce, ki se čudi vsemu, kar je nepoznano in novo. Nič več ni bil vsakič sedel zardeva ali se nasmihala brez pravega vzroka. V njenem nastopu je bilo več zanesljivosti, v njeni obleki več pariškega nadiha. Zdelo se je, da se celo še v njenih kodrih odraža nekaj pridobljene samostojnosti, tako prešerno so ji obrobili drobni obrazek, ki je sijal odločnosti in vneme.

»Ljuba prijateljica,« je nekoliko živčno dejala, »priznam vama, da se bojim. Strah me je! Zašla sem v neko skrivnostno nevarnost, ki jo zamaš skušam uganiti. Ne vem, za kaj gre, toda bojim se... bojim! Zdi se mi, kakor da bi bila izgubila samo sebe.«

Andréju je bilo težko, nasaditi se na stari odnos očetovskega pokroviteljstva, tako drugačnega se mu je zdaj zdela Liana. Pomirjevalno je dejal:

»Umirite se, Liana, in povejte nam natanko, za kaj gre... Najbolje bo, če pričnete kar pri začetku.«

Andréjev mirni, resni glas je čudovito dobrodejno deloval na Lianino razburjenost. Jela je počasi pripovedovati svojo zgodbo. Kakor ji je bil André nasvetoval, je res pričela pri prvem srečanju z neznancem, ki se je pozneje izpremenil v »gospoda Pierra« in še pozneje samo v »Pierra«. Previdno in skorajda podzvedno je začela, da tudi sama nosi del krivde, zakaj dovolila mu je, da jo je spremljal in zabaval, dovolila mu je drobne dokaze naklonjenosti, po katerih je bila tolikanj hrepenela...

»Ali me razumete, André? Ta človek, ki meni ne pomeni nič, se mi brez nehanja vsiljuje! To je strašno!«

Pred Andréjem, ki »gospoda Pierra« še nikoli ni bil videl, je nehoti zrasla strašna slika. Mlado, nedolžno dekletce, ki jo zasleduje prenapet, morda celo duševno bolan čudak. Nagubal je čelo in strogo dejal:

»Čudno, da ste sploh privoščili besedo temu človeku, čigar namere niso videti poštene.«

Liana je čutila upravičeni zboldaj v njegovih besedah in je zardela:

»Bala sem se ga,« je v zadregi odgovorila. »In razen tega sem mislila, da imam opravka s spodobnim človekom, ki se moti. Skušala sem mu dokazati resnico, pa sem se globlje zabredla v to čudno zmedo.«

»Ali si prepričana, da ni zaljubljen vate?« je vprašala Marta, ki je doletela poslušala in molčala.

»Oh, ne motim se,« je vzkliknila Liana in spet zardela ob spominu na tisti večer v Saint Germainu, ki ga je bila iz previdnosti zamolčala, ko je pripovedovala svoje doživljanje z »gospodom Pierrrom«. »Res je, zdaj se dela, kakor da bi me imel rad, toda to je samo vzrok, da lahko nemoteno hodi za menoj in stika po mojih osebnih zadevah. Mislim, da je čudak ali pa — detektiv,« je po kratkem premisleku pristavila.

»Oh, to je malo verjetno. Detektiv ne bi hodil za vami tako dolgo, ne da bi izvršil svoje naloge, razen tega bi se vam pa tudi ne dal spoznati,« je zamisljeno dejal André.

»Torej? Morda je celo nezanesljiv blaznež! Morda si je bil vtepel v glavo, da sem mu jaz že nekoč križala pot, kar kajpak ni res!«

»Pojdiva po vrtni,« je povzel André, ki je imel rad kratke, jasne izjave, katere je lahko uvrščal v svoje misli,

V 24 URAH

barva, plisita in kemično čisti obleke, klobuki itd. Skrobi in svetilolika stena, vrtnarke za pešnice itd. »Vse suši, monga in lika domače perilo. Parne čisti posteljno perje in puh

lovarna JOS. REICH
LJUBLJANA

da je iz njih spletel zaključek. »Zakaj nama niste takoj povedali, da vas ta človek zasleduje?«

Liana je za trenutek pomislila. Ta očetek, če je bil očetek, je bil resničen. Molčala je tako dolgo, dokler ji ni pričela voda teči v grlo. Zdaj je pa pričakovala, da ji bosta prijatelja na lepem in takoj pomagala. Da, je zakaj je bila tako dolgo molčala?

»Včasih je ta človek naredil name tako dober vtis,« je po kratkem obotavljanju dejala, »da mi je bilo težko, da bi ga proti vama ocnila. Zdelo se mi je, da ga mučijo hude skrbi... Zdelo se mi je tudi, da je dostojen človek, izobražen in dobro vzgojen. Skušala sem sama odkriti skrivnost njegove vsiljivosti.«

»Prav,« je priklimal André. »Pojdiva torej dalje. In ta na videz dobro vzgojen, pošten človek se je izkazal kot čudak, ki vas zasleduje, vas nadleguje z vprašanji, tihočimi se vaše preteklosti. Ali vam je kdaj storil kaj žalega?«

»Ne, nikoli!«

»Ali se sicer tako vede, kakor da bi se hotel skrivati pred ljudmi?«

»Ne da bi opazila,« Liana je bilo, kakor da bi bila pred preiskovalnim sodnikom.

»Nasilen ni, tudi slabe vesti očitno nima, ne vem, kaj naj bi ga gnalo v to čudno zasledovanje,« je kakor sam pri sebi modroval André.

»O tudi nasilen zna biti!« je vzkliknila Liana, kakor bi se bila nenadno nescela domislila.

»Tako? Kaj vam je pa storil?«

»Skušal me je objeti in poljubiti,« je resno odgovorila. Ni hotela priznati, da jo je bil res poljubil, zdelo se ji je, da njeno pripovedovanje o skrivnostnosti potlej ne bi bilo tako učinkovito.

»Hm, ali mislite, da je to tako huda pregreha?« je šalivo vprašal André. »V resnici ni nič čudnega, če

izgubi mlad možki v družbi lepega dekleta glavo. Poljub je hvala bogu vzvišen nad zločinom. Sicer pa mislim, da je ta mladi, čudaški gospod na najlepši poti, da se v vas zaljubi... morda vas prav zato zasleduje, izprašuje...«

»O ne, ne!« je vzkliknila jezno Liana in solze ogorčenja so ji navrele v oči. »Sovražim ga!... Zame ni nič drugega kakor prenapetost, ki mi greni življenje s svojim večnim zasledovanjem!«

»Prav, prav,« je dejala Marta, »nikar se zato tako ne razburja.«

»Prav bi storili, če mu ne bi dovolili, da bi se vam tako približal,« je vzdihnil André, »toda zdaj je to že prepozno. Očitno je ta gospod mnenja, da ima do vas neko pravico. Nekaj izprehodov, obed v dvoje, slučajna srečanja... vse to moškega utrdi v prepričanju, da njegovo snubljenje ne bo zaman. Biti bi morali energični v začetku. Morali bi mu enkrat za vselej pregnati željo po zasledovanju!«

»Nisem si upala, André!«

»Saj sem bil jaz tukaj. Zakaj ste se tako dolgo obotavljali, preden ste me obvestili?«

»Ali vam nisem že povedala, da sem se vas bala zaplesti v kakšno neprijetno, nevarno zadevo? Tako živahni, tako neukrotljivi ste... Če bi si morda škodovali, mi Marta tega nikoli ne bi odpustila. Tako dolgo, dokler je ta človek samo hodil za menoj, to ni bilo važno. Drugače je to danes, ko mi grozi in očita! Ve, kje sem doma, vsak trenutek lahko pride k meni, mi kaj stori...«

Liana sama ni čisto verjela svojim besedam, toda njena jeza na Pierra je bila še tako živa, da se je nehoti in s slastjo predala pretiravanju nezgode, ki ji preti in črnemu opisovanju Pierrrovih lastnosti.

»Pekajte, ne tako hitro,« se je poslušal André. »Zdi se mi, da le nekoliko prečno gledate. Liana, če bi bil vaš neznanec res tako nevaren, kakor ga vi opisujete, bi že zdavnaj kaj storil. Tako pa hodi za vami že skoraj tri mesece in še ni prišel dalje, kakor do objekta. Nekaj mi pravi, da se bo ta tragična zgodba še veselo končala.«

Liana se je nasmehnila. Kljub vsemu ji je dobro delo, da je nekdo Pierra zagovarjal. Nehote je pristavila:

»Morda imate prav, mogoče le ni tako hudoben, kakor se meni zdi. Nekeč, ko bi kmalu padla pod avto, mi je celo rešil življenje.«

»Kako?« sta vzkliknila Marta in André hkrati.

Liana jima je natanko popisala, kako se je vse zgodilo. In pristavila je:

»Toda sva se komajda poznala. Mislim, da me je sovražil.«

»In on ti je rešil življenje,« je zamisljeno dejala Marta.

»Da, to je res,« je priznala Liana.

»Šele pozneje sem spoznala, da bi me avto povozil, če bi me ne bil potegnil na hodnik.«

»Vidiš, pravim ti, da se preveč razburja. Vsaj meni bi lahko zaupala, kaj si doživela. Mene se ti pač ne bi bilo treba bati!« je nekoliko užaljeno dejala Marta.

Liana je pobesila glavo:

»Tako težko mi je bilo govoriti z vama o tem,« je zasepetala v zadregu. »Bala sem se, da bi si kaj slabega mislila o meni. In bala sem se tudi, da bi se osmešila.«

»Oddaljili smo se od glavnega problema,« je vzkliknil André, ki ni maral ovinkov. »Vrnimo se k jedru. Pravite, Liana, da vas je ta možak izpraševal o vaši preteklosti?«

»Da. Predvsem pa o moji možitvi z Lussanom. In rečem vama, ta človek ve o mojem pokojnem možu več, kakor jaz sama. Njegovo namigovanje mi je šlo že večkrat na živce.«

»Na primer?«

Liana je povedala nekaj primerov. Kajpak ni pozabila omeniti, kako jo je bil odpeljal na poti v Saint Germain skozi Nanterre, kjer si jo je bil spet privoščil.

André je mirno poslušal, toda po njegovem nagubanem čelu, po njegovih resnih očeh je spoznala, da mu nekaj ni všeč. In res je takoj nato dejal:

»Liana, sami ste krivi, da ste se zapletli v to čudno zadevo. Ženske imate navado, da delate vse po svoji glavi in vprašate moškega za svetle, ko vam voda teče v grlo. Priznati morate, da ste storili več zelo grobih napak. Takoj v začetku bi morali pokazati temu gospodu vrata! Namesto tega ste pa šli z njim v kino, peljali ste se z njim na nedeljski izlet in obedovali za isto mizo kakor z najboljšim prijateljem!«

»Oh, André, bodite prizanesljivi,« je vzkliknila Liana, čuteč, da so vsi ti očitki upravičeni. »Upoštevajte, da sem neizkušena, nevajena tega mestnega življenja...«

»Nikar je ne oštevaj,« se je potegnila Marta za prijateljico. »Vidiš, da jo tvoji očitki zalostel!«

André je skomignil z rameni. Prav nič se ni razumel na tako imenovane »ženske marneje« in rad bi že končal razgovor in šel v službo.

»Naj bo,« je dejal nekoliko suho, toda že bolj spravljivo, »vse ženske se pač ne morete odreči prirojeni splošljivosti. Pojdimo torej dalje. Očitno je, da sem jaz imel prav, ko sem vam branil, da bi se poročili s starcem. Moral bi biti bolj trden, moral vam bi naštet več dokazov. Lepa reč, če zdaj vsi trije tičimo v kaši, ki smo si jo sami skuhal!«

»Oh, Lussan je mrtev!« je vzkliknila Marta, čudeč se olajšanju, ki jo je spreletelo ob tej misli.

»On že,« je razdražljivo vzkliknil André, »toda zdaj nas strah tisti, ki ve o njem kakšno skrivnost, ki je nam neznanca. Morda je ta gospod navaden izsiljevalec!«

Po teh besedah je legel na vse tri mučen molk. Vsak zase je tehtal in premišljeval, v kakšni zvezi bi bil čudni neznanec s pokojnim Lussanom, toda nobeden ni prišel do kakšnega pametnega zaključka.

Čez nekaj trenutkov je André povzle:

»Edini smo si v tem, da tvoj položaj, Liana, kar pomeni kajpak tudi naš položaj, ni rožnat. Ne kaže, da bi mogli sami na lastno pest takoj nekaj ukreniti. Premisliti moramo in počakati. Storit pa moremo eno: lahko preprečimo, da bi te neznanec še dalje zasledoval.«

»Prav,« je priklimala Liana, »le svetujta mi, zato sem pa prišla k vama.«

»Prvo, kar morate storiti, je tisto, kar terja tudi vaša čast. Domov se ne smete več vrniti. Ostanite pri naju. Marta vama bo uredila zasilno posteljo, pozneje, če boste hoteli, bomo poiskali novo gnezdece za vas. Ali je prav tako?«

Liana je hvaležno priklimala, čeprav je s tihim obžalovanjem pomislila na zapuščenost stanovanjce, ki si ga je bila s takšnim veseljem uredila in ki bo zdaj samevalo zapuščenno kakor ona.

»Nekaj dni ni treba hoditi ven. Šele, ko se boste na cesti počutili nekoliko varnejšo, boste šli lahko z Marto in otrokoma v park ali na izprehod.«

»In moja služba?« je vprašala Liana. »Nanjo ste menda pozabili.«

»O ne. To le meni prepustite. Telefonski bom, da ste zboleli in da ste morali v bolnišnico, kjer vas bodo operirali na slepiču. Ne bojte se, vse bom uredil tako, da vas nihče ne bo prišel obiskat. Dejal bom, da ste potrebni miru in nege in da ne sprejmete nobenega obiska. To nam bo dalo mesec dni naskoka v času; v tem mesecu bomo ugotovili, kaj moremo še narediti. Videli bomo tudi, ali se neznanec ne bo plašil stroškov in truda, da bi izvedel za vaše novo bivališče.«

Liana je bilo priklimala. Nekoliko težko ji je bilo pri srcu ob misli, da se je z enim samim dnem njeno življenje spet čisto izpremenilo. Vse tisto, kar ji je postalo tako domače in ljubo, bo morala zapustiti, odpovedati se bo morala čudovitim, prijetnim uricam v svojem domu... Ali ni usoda krivična in neusmiljena, da jo je iz varnega zavetja spet pahnila v vrvež vemelesta? Čutila je pa, da dela prav. Njen odnos do tujca je postal tako čuden in nemogoč, da ga pač mora prej ali slej razjasniti.

Dalje prihodnjic.

HUMOR

Med otroci

Ker vlada v otroški sobici že nekaj minut popolna tišina, stopi mali pogledat, kaj se je zgodilo. Ko stopi v sobo, vidi, da sedita njena dva sinčka mirno na svojih stolih in brez besed gledata predse.

»Kaj se je pa zgodilo?« ju vpraša mati.

»Igrava se odrasle!« se odreže Janeček.

Zmotil se je

Zdravnik razkazuje prijatelju svojo lovsko sobo in mu med drugim pokaže tudi volčjo kožo, na katero je zelo ponosen.

»Krasen kos, kaj,« se pohvali. Prijatelj ga debelo pogleda in pravi: »Kako, ali si tudi živinozdravnik?«

Mrzla prha

Metka je bila na obisku. Tam je spoznala simpatičnega mladega moškega. Ko je odhajala, je vprašala gospodinjco:

»Gospa, ali je mladi gospod, s katerim sem ves čas govorila, še prost?«

»Seveda, že četrtič,« ji odgovori gostiteljica.

Zdravilo.

»Zakaj pa toliko pijete, gospa?« Da pozabim, da imam pijačo za moža.«

Vljudnost

Zdravnik Griža sedi s prijateljem Zehlo pri kozarcu vina. Na lepem se spreta in Griža zabrusi Zehli v obraz, da je bedak.

»Ali naj bo to žalitev,« se raziezi Zehla.

»Nikakor, samo diagnoza,« mu razloži Griža.

V soli

Učiteljica: »Kako imenujemo moč, ki veže našo naklonost in nas dela lepše kakor smo po naravi?«

Učenka: »Stezaik!«

Korist

»Ves dan se mučim in kuham zate,« se jezi žena. »In kaj imam zvečer od tega?«

»Ti prav nič, pač pa mene želodec boli.«

Pri vedeževalki

»Gospodinja, sramujte se! Vaša bodočnost je naravnost nesposobna!«

Velika sreča

»Zakaj niste takoj javili, da je izginila vaša žena?«

»Moj Bog, prve dni sploh nisem mogel verjeti, da je res.«

Dobrohotno

Oče: »Miheč, danes mi je tvoja učiteljica poslala pismo...«

Miheč: »Razumem, očka! Saine bom mamji povedal.«

VZGOJA CVETLIC S POTAKNJENCI

NAPISAL JOSIP STREKELJ

Prav zdaj-le je najugodnejši čas za pomnoževanje cvetlic s potaknjenci. Potom potaknjencev namreč vzgojimo prav take rastline, kakor so matere. Iz semena vzgojene se rade izprevržejo, da ne dosegaajo z lepoto cvetja lastnih mater. Pri mnogih je pa tudi vzgoja s semenom prepočasna. So pa nekatere, ki sploh semena ne obrodijo, n. pr. polnočvetni večletni nageljni, limonovka (Lippia citriodora), syn. Alyosia citriodora), polnočvetni oleandri, smokvovec (Ficus elastica) i. d.

Treba je tedaj vzgajati nov naraščaj, če nam stare cvetlice vsahnejo, kakor se je prošlo zimo marsikomu dogodilo.

Začnimo pri naših nageljnih. Najboljši potaknjenci teh so odganjki iz cvetnih palčic ali nižje doli iz stebel, če jih odčesemo. Iz daljših teh odganjkov naredimo po dva tako, da prilično na polovici iztrgamo gornji del. Nekateri tudi precepajo spodnji del ter v zarezo potisnejo drobec peska ali lesa, kar pa ni potrebno. Pelargonije, ki vsebujejo obilo soka, odrežemo gladko tik pod spodnjim li-

stom in počakamo s saditvijo en dan, da ovenejo, t. j. da izhlapi iz njih odvisna voda, ki bi sicer povzročila gnnilobo. Liste in dele kaktej sušimo iz istega razloga vsaj osem dni, preden jih posadimo. Sence ljubice listnate begonije pomnožujemo najraje z listi ali z deli listov. Liste položimo na pripravljeno zemljo, prerežemo žile pod razdvojenjem in zaradi mirne stoji obložimo liste s kamenčki. Lahko tudi dele listov z žilami raztrgamo in posadimo. Posodo potem pokrijemo s šipo in zasenčimo. Potaknjence vedno zelenih grmov vložimo v male stekleničice, ki jih na polnimo s čisto vodo ter noter vtaknemo spodnje dele. Končno stekleničice dobro začepimo z voskom ali s stearinom in postavimo na sonec. Ko potaknjenci odčeno koreninice, jih posadimo. Ljubitelji bršljanja naj vložijo v lonec brez luknje do polovice zemljo, drugo polovico pa naj napolnijo z vodo. Noter vloženi potaknjenci se kaj radi vkorenijo. Tistim potaknjencem, ki vsebujejo ob

ŠIBKI SPOL

Verjemite mi, da leži prav v tem, da smo pripadnice šibkejšega spola, naša moč. Ker se zdimo nežne in slabotne, nas skušajo moški varovati. Nam to zanesljivo ni prav nič zoprno — narobe.

V udobju, ki nam ga moški duševno in materialno skušajo urediti, se počutimo kakor na povelnjskem mostu, s katerega lahko udobno pogledujemo. Ali mislite, da bi se moški trudili zaslužiti čim več denarja, če ga ne bi me izdajale? Ne, prav gotovo ne. Pa pomislite, koliko napredka, iznajdb in umetnin so ustvarili moški zaradi nas in za nas.

O naši telesni in duševni odpornosti rajši ne govorim, saj veste, da razvedrilo ali kakšni posebni nalogi na ljubo zmerom lahko pozabimo na utrujenost. Prav zato imamo moč, da moškemu vlijemo poguma, kadar ne verujejo v svoje delo in jih z obznanjem, posebno če jih resnično ljubimo, povedemo nehoti do uspeha. Ženske niso samo duševno močnejše, temveč tudi jasneje mislijo kakor moški. In prav v tem pogledu nas moški pogosto po krivici zapostavljajo.

Pred nedavnim sem brala, da imajo ženske pod kožo precej debelejšo plast masti kakor moški. Medtem ko se me lahko hvalimo, da imamo pod kožo 27 odstotkov masti, je imajo moški samo 19 odstotkov! Zato »gospodarji stvarstva« ne bodo nikdar razumeli, zakaj jih pozimi kljub volnenim nogavicam in topli obleki zebe, medtem ko me prenašamo mraz v svilenih nogavicah in tanki obleki. Brala sem tudi, da je v Ameriki 25 odstotkov vdov in samo 15 odstotkov vdovcev. Spet dokaz, da smo mnogo odpornejše od moških.

Naj si bo že kakorkoli. Naj moški naše prednosti uvidijo ali ne, priznati morajo vendar, da jim ljubša pripadnica šibkejšega spola pomeni ženo, mater, otroka in prijateljico. Pa recite, če ne leži v tem moč. (n)

NAS NAGRADNI NATECAJ

Kotiček za praktične gospodinje

Za vsak prispevek, objavljen v tej rubriki, plačamo 10 lir

Fižolica z zeleno papriko

Primerno količino fižolice skuhati do mehkega. V kozici prepraži na kakršni koli maščobi sesekljane čebule, svežega paradižnika, na rezine zrezano svežo zeleno papriko, malo česna in zelenega peteršilja. Vsemu dodaj žličko moke in kuhano fižolico. Vse skupaj po okusu osoli in oporaj ter pusti, da se nekoliko povre.

Iako pripravljeno fižolico lahko daš kot samostojno jed na mizo ali pa kot dodatek k polenti, žgancem ali h krompirju. S. S., Ljubljana.

Makaronovi zrezki

Skuhajte makarone in jih zreži na mesoreznic. Posebej naredi bešamel omako iz 1 žlice maščobe, 1 žlice moke in ko postaja prežganje rumenkasto, prilij kozarec mlačnega mleka. Osoli, oporaj in ko se zgosti, polij z njo makarone. Pusti, da se zmes ohladi, prideni 1 jajce, dobro zmešaj in iz oblikuj zrezke. Povaljaj jih v kruhovih drobtinah in jih speci. Deni jih s paradižnikovo omako ali solato na mizo. T. V., Ljubljana.

Voini emoki

Nastrgaj 6 do 8 debelih olupljenih krompirjev in jih skuhaj. Nato prideni soli in toliko koruzne moke, da dobiš gosto zmes kakor za polento. Vse skupaj kuhaj 15 minut. Jed izboljšaš, če daš koruzni moki 2 pesti enotne moke. Ko se zmes ohladi, oblikuj emoke, v sredino deni marmelade in jih povalljaj v kruhovih drobtinah. V kozici raztopi malo maščobe in peči emoke, da postanejo zlatorumeni. Pečene potresi s sladkorjem in jih deni na mizo kot zelo okusno in izdatno samostojno jed. Če ti ostane kaj emokov, jih lahko uporabiš za večerje. Ie s to razliko, da jih pustiš povalljane v drobtinah in jih šele zvečer opečeš. J. D., Ljubljana.

Sadna hladetina

Za to poceni in okusno sladico potrebujemo za šestčlansko družino tole: 1 liter vode, 20 dek sladkorja 12 dek koruznega zdroba, sok in nastrgane lupine ene limone, naposled pa še 6 breskev ali primerno količino marelic, hrušk, krikh, jabolk ali zrelih sliv.

Sladkor zavri v vodi, zakuhaj zdrob in ga mešaj 15 do 20 minut. Potlej primešaj limonov sok in nastrgane lupine, nato pa vlij zmes še vročo v pogreto stekleno skledo. Po površini enakomerno razdeli sadne kralje in jih z žlico potopi v zmes.

Ko se sladica v skledi že nekoliko ohladi, postavi skledo v mrzlo vodo, da se sladica do dobrega ohladi in strdi. Mrzlo vodo večkrat menjavaj, ali pa postavi skledo v vodovodno školjko tako, da jo oplakuje tekoča voda. A. P.

Za vsak prispevek, objavljen v »Kotičku za praktične gospodinje«, plačamo 10 lir. Znesek lahko dvignete takoj po objavi v naši upravi. Po pošti pošiljamo šele takrat, ko se nabere več takšnih nakazil. — Prispevke naslovite na Uredništvo »Družinskega tednika«, Kotiček za praktične gospodinje, Ljubljana, Poštni predal 345.

ZA MLADE MATERE

Nekaj kratkih nasvetov materam dojenčev za dneve brez mleka

Napisala dr. Tavčar-Konvalinka

Živimo v resnih časih, ko se pojavljajo razne težave, zlasti pri prehrani. Eno važnih hranil je mleko. Medtem, ko ga pri večjem otroku in odraslem brez škode nadomestimo z drugimi hranili in mlečnimi preparati, tega pri mladem dojenčku ne moremo storiti. Dojenček nima zob, njegova prebavila so izredno nežna in občutljiva, zato mora imeti prav posebno hrano. Ta hrana mora biti tekoča, lahko prebavljiva in mora vsebovati vse za razvoj potrebne snovi: beljakovine, ogljikovodik, maščobo, soli in vitamine. Narava sama je dala to hrano idealno sestavljeno v materinem mleku — to edino nudi popolno jamstvo za pravilen razvoj dojenčka. Zato je važno danes še prav posebno, da dojijo vse matere svoje dete same, ker v tem primeru se jim ne more pripetiti, da ostane njihov ljubljeneček lepega dne brez mleka. Tudi če se bojijo, da ima dete pri prsih preveliko, naj ne posegajo lahko- verno po dodatkih, ker dokrmeljeno dete nima več toliko teka do materinega mleka, prsno žlezo ne izprazni več temeljito, mleko zastaja in prsna žleza polagoma zastaja v svojem delovanju. Posledica tega je, da je mleka vedno manj, dodatki morajo biti vedno večji. Kravje mleko ni istovetno z materinim in se ga mora smatrati vedno le kot nadomestek.

V dnevih, ko ni mogoča dobava mleka, pride mati umetno hranjenega dojenčka v veliko zagato. Kaj naj da otročku? Mi nimamo takega hranila, ki bi lahko za dalj časa nadomestilo sveže mleko in seveda je dolžnost vsake matere, da se za mleko pobriga. Merodajna oblastva grede zato tudi materam na roko. Vseeno se zgodi, da je ta ali oni dan dojenček brez mleka. Pri večjih dojenčkih, starih več ko 6 mesecev, ki so vajeni raznih dodatkov, lahko sestavi mati jedilnik za nekaj dni tudi brez mleka. Evo nekaj nasvetov:

Zjutraj: rižovo juho (pasiran rižev sluz) s sladkorjem in majhnim dodatkom kuhanega masla. Popoldne: pasirano sadje, pomešano z zmelitimi keksi in sladkorjem v sladko kašo. Opoldne: zelenjavna juha, zakuhana, pire krompir in prikuha. Popoldne: keksi, namočeni v lipovem čaju. Zvečer: Močnik, pasiran, polenta ali juha od popoldne. — Ako ima mati sveža jajca, lahko nadomesti 2—3krat tedensko en obrok z jajčno kašico, ki jo napravi iz dobro premešane polovice surovega rumenjaka in eno žličko sladkorne moke, kar ima istotako hranilno vrednost. Tako bo prebila mati tak dan brez mleka brez škode za dojenčka. Seveda ne more ostati dojenček trajno pri tej hrani, ker je v njej beljakovine — najvažnejše gradbene snovi — mnogo premalo.

Veliko težje je sestaviti jedilnik za mladega dojenčka, ki je dobival samo mleko. Tu morajo imeti matere vedno v zalogi skatlo mleka v prahu, kondenziranega mleka ali kakšnega drugega mlečnega preparata, ki se dobijo še danes v dovoljni količini na prodaj. Navodil za posamezne proizvode ne bom navajala, ker je priprava različna, odvisna od starosti, teže, prebave dojenčka ter od preparata samega. Vsaka mati dobi navodila o pripravljanju takega mleka v naši posvetovalnici.

Dokler se mati ne posvetuje o pripravi, je najboljša, da dobi dojenček dotični dan samo rižev sluz, pripravljeno iz 2 žlic riža na 1 liter vode, kuhan 1 uro, pretlačen, dopolnjen na 1 liter ter oslajen z 9 kavnih žličk sladkorne sipe. Ta riževa juha je lahko prebavljiva ter za prav mlade dojenčke prav primerna. Več kot 1 do 2 dni pa ne sme ostati dojenček pri samem riževem sluzu in se mora mati še naslednji dan podati z njim v posvetovalnico k zdravniku po navodilo. Le tako bo obvarovala mati svoje dete pri zdravju.

Pri otroku nad enim letom lahko mati za dalj časa brez škode uporablja mesto svežega mleka kondenzirano mleko ali mleko v prahu, ki se razredči mesto z vodo z žitno kavo, kakavom ali kakim drugim preparatom.

Sušite za zimo!

Aparat na elektriko domačega izdelka

Ondan — pred kakšnim tednom je bilo — pridem domov in uzrem na omarici poleg kavča čeden zabojček. Zlomka, pa menda ni priromal moj radio nazaj! »Kaj že,« se zasmje žena, »kupila sem aparat za sušenje zelenjave, sadja in sočivja. Pet stotakov sem odrla — in videl boš, kako se bom potrudila, da nam pripravim za zimo vsega, kar trg premore.«

Sveta nebesa, se zavzamem, v teh časih, ko je tako hudo za denar, pa kupuješ takšne reči. Suši, kakor si sušila vsa leta, jabolčene in hruševke krljice, kaj drugega tako ali tako ni pridla!

Minil je teden dni, v kuhinji je bilo zmerom vse tako skrivnostno, da si še noter nisem upal, včeraj me pa pokliče žena v shrambo in — glej čudo prečudno, na policah same lične steklenice, velike in majhne, v njih svetlo sivkaste in zelenkaste suhe bilje, nagubane rumenkaste koleščka in kaj vam kaj še vse.

Vidiš, pravi žena, tukaj je posušen zeljček, tam ohrčev, cvetčica, mladje od česna, zelen peteršilj, spinaci in listi, grahove lusince, na kolobarčke zrezano korenje, stročji fižol, na listi-



(Ti trije modeli so risani izrečno za »Družinski tednik« in niso bili še objavljeni.)

Za vroče poletne dni si lahko ukrožite športno obleko iz belega platna. Ob straneh je nagubana, krasita jo pa dva žepka. Drugi model naše slike vam kaže obleko iz rožnatega santunga. Ovrtnik in rob na velikih žepih so iz temnomodrega santunga. Če ste prijateljica kril, si pa napravite svetlorjavo krilo, k njemu pa rdečo bluzo z belimi črtami, ki jo v pasu pritrdite s širokim belim pasom.

Če narezana čebula, listni štrclji kolereba, ta teden bom pa posušila še breskve, razpolovljene brez koščic, pa tudi na zgradnje hruške ne bom pozabila, ki jih imaš ti tako rad. Pozneje bom pa sušila kar koli, samo da bo na zimo kaj okusnega za pod zob.

Videl sem, verjel pa ne, dokler mi ni iz posušene spinace skuhal prav okusno omako, da je od sveže se ločil nistem in ni snoči namočila posušene stročjega fižola, ki mi ga je danes skuhal in ohlajenega ponudila kot solato. Zdaj verjamem in tudi hud nisem več zaradi izdatkov. Ker sem pa takšen, da hočem vsaki stvari do dna, sem odšel drevi k tistemu gospodu z lepo negovano sivkasto brado, da potolaži mojo radovednost.

Gospod Krulj v Gostilničarskem domu na Privozu (on je namreč konstruktor ali izumitelj aparata) mi je prijazno vse razkazal; mojo neznanost radovednost je potolažil s preprosto in tudi učeno razlago, zapomnil si pa od vsega tega nisem kdo ve koliko. Le to vem, da je v aparatu pod šestimi sušilnimi predali električno kurilice, ki enakomerno segreva naloženo zelenjavo, sočivje ali sadje in ga osuši, ne da bi se moglo kar koli prisočiti, da porabiš od sile malo toka, komaj za kakšnih 15 do 20 čenčezimov na uro in da lahko začeto sušenje prekineš in ga nadaljuješ popoldne ali drugi dan, ne da bi bilo to »sušinarne« na škodo. Zelenjavne liste, je dejal, sušite dve uri, sočivje štiri, sadje pa šest ur do deset. Če pa hočete takšen aparat na plinsko gretje,



Ljubka obleka iz vzorčaste svile, ki jo lahko nosite ob vsaki priložnosti. Krilo je ukrojeno v gube, sicer je pa obleka čisto preprosta. K njej se poda klobuček s cvetličami in tenčico, ki pada čez obraz in lase. Elegantna torbica in rokavice do komolcev še podčrtata njeno preprostost. Obleka se posebno poda polnejšim postavam.

vam ga tudi napravim, ne priporočam vam pa, ker se zaradi neenakomernega plinskega pritiska lahko sušine osuše, celo zažgo.

Če bo še drobliža dovolj za nakup sočivja in sadja, nam pozimi ne bo sile. Z. P.

Nasveti za vroče dni

V najhujši vročini vam bo v sobi prijetno hladno, če odprete okna, za prete oknice in pritrdite nanje mokro brisačo. To bi morali napraviti v vseh bolniških sobah. Če nimate oknic, lahko postavite v sobo več plitvih posod, napolnjenih z mrzlo vodo, kar bo tudi posvežilo zrak v sobi. Soba z balkonom pa osvežite, če balkon večkrat na dan dobro pomotate z vodo.

Ovele sadje osvežite, če ga za nekaj minut namočite v vodo, ki ste ji pridali nekaj kavnih žlic kisa ali sok polovice limone.

Prerezana čebula, repa in druga takšna zelenjava ne bo na prežranem delu izgubila barve in ocvetela, če jo na tem delu pomagate z limonovim sokom, kisom ali oljem.

V poletni vročini shranjujte jedila na mrzla, kamnita tla, pod tekočo vodo ali na mračnem preprih.

Če se vam poleti sveti nos, ga vsak dan okopljite v vodi, ki ste ji pridali precej boraksa. Unorabljate lahko milo, ki vsebuje žveplo, vendar ne več ko osem dni. Nos izplakujte v mrzli vodi in ga napudrajte, ne da bi ga prenamazali s kakšno kremo.

Modra barva odbija mrčes. Zagrnite torej okna v sobi z modrim blagom.

Če so vam v vročini otekle noge, jih zmerom kadar ležete v posteljo, pod noge pa vas ne bodo nadlegovale muhe in drug nadležen mrčes.

Če so vam v vročini otekle noge, jih zmerom kadar ležete v posteljo, pod noge pa vas ne bodo nadlegovale muhe in drug nadležni mrčes.

Če so vam v vročini otekle noge, jih zmerom kadar ležete v posteljo, pod noge pa vas ne bodo nadlegovale muhe in drug nadležni mrčes.

Če so vam v vročini otekle noge, jih zmerom kadar ležete v posteljo, pod noge pa vas ne bodo nadlegovale muhe in drug nadležni mrčes.

Če so vam v vročini otekle noge, jih zmerom kadar ležete v posteljo, pod noge pa vas ne bodo nadlegovale muhe in drug nadležni mrčes.

Če so vam v vročini otekle noge, jih zmerom kadar ležete v posteljo, pod noge pa vas ne bodo nadlegovale muhe in drug nadležni mrčes.

Če so vam v vročini otekle noge, jih zmerom kadar ležete v posteljo, pod noge pa vas ne bodo nadlegovale muhe in drug nadležni mrčes.

Če so vam v vročini otekle noge, jih zmerom kadar ležete v posteljo, pod noge pa vas ne bodo nadlegovale muhe in drug nadležni mrčes.

Če so vam v vročini otekle noge, jih zmerom kadar ležete v posteljo, pod noge pa vas ne bodo nadlegovale muhe in drug nadležni mrčes.

Če so vam v vročini otekle noge, jih zmerom kadar ležete v posteljo, pod noge pa vas ne bodo nadlegovale muhe in drug nadležni mrčes.

Če so vam v vročini otekle noge, jih zmerom kadar ležete v posteljo, pod noge pa vas ne bodo nadlegovale muhe in drug nadležni mrčes.

Če so vam v vročini otekle noge, jih zmerom kadar ležete v posteljo, pod noge pa vas ne bodo nadlegovale muhe in drug nadležni mrčes.

Če so vam v vročini otekle noge, jih zmerom kadar ležete v posteljo, pod noge pa vas ne bodo nadlegovale muhe in drug nadležni mrčes.

Če so vam v vročini otekle noge, jih zmerom kadar ležete v posteljo, pod noge pa vas ne bodo nadlegovale muhe in drug nadležni mrčes.

Če so vam v vročini otekle noge, jih zmerom kadar ležete v posteljo, pod noge pa vas ne bodo nadlegovale muhe in drug nadležni mrčes.

Če so vam v vročini otekle noge, jih zmerom kadar ležete v posteljo, pod noge pa vas ne bodo nadlegovale muhe in drug nadležni mrčes.

Če so vam v vročini otekle noge, jih zmerom kadar ležete v posteljo, pod noge pa vas ne bodo nadlegovale muhe in drug nadležni mrčes.

Če so vam v vročini otekle noge, jih zmerom kadar ležete v posteljo, pod noge pa vas ne bodo nadlegovale muhe in drug nadležni mrčes.

Če so vam v vročini otekle noge, jih zmerom kadar ležete v posteljo, pod noge pa vas ne bodo nadlegovale muhe in drug nadležni mrčes.

Če so vam v vročini otekle noge, jih zmerom kadar ležete v posteljo, pod noge pa vas ne bodo nadlegovale muhe in drug nadležni mrčes.

Če so vam v vročini otekle noge, jih zmerom kadar ležete v posteljo, pod noge pa vas ne bodo nadlegovale muhe in drug nadležni mrčes.

Če so vam v vročini otekle noge, jih zmerom kadar ležete v posteljo, pod noge pa vas ne bodo nadlegovale muhe in drug nadležni mrčes.

Če so vam v vročini otekle noge, jih zmerom kadar ležete v posteljo, pod noge pa vas ne bodo nadlegovale muhe in drug nadležni mrčes.

Če so vam v vročini otekle noge, jih zmerom kadar ležete v posteljo, pod noge pa vas ne bodo nadlegovale muhe in drug nadležni mrčes.

Če so vam v vročini otekle noge, jih zmerom kadar ležete v posteljo, pod noge pa vas ne bodo nadlegovale muhe in drug nadležni mrčes.

Če so vam v vročini otekle noge, jih zmerom kadar ležete v posteljo, pod noge pa vas ne bodo nadlegovale muhe in drug nadležni mrčes.

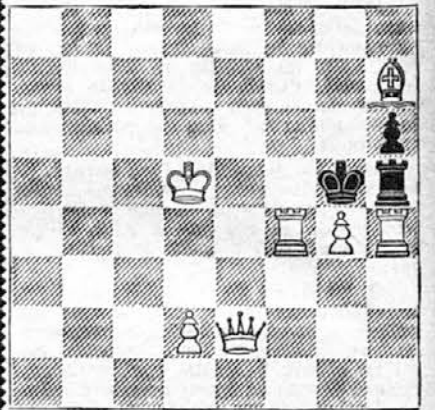
ŠAH

Urejuje A. Preinfalk

Problem št. 184.

Sestavil J. Belšan

(W. Sch. Ztg. 1937.)

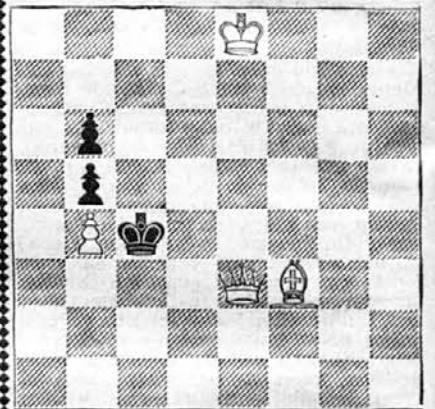


Mat v 2 potezah

En sam šah še ne prinese smrti!

Problem št. 185.

Sestavil W. A. Shinkman



Mat v 3 potezah

Kadar imala lovca besedo

Indijska igra

Nielsen—Leepin

Monakovo 1941.

1. d4, Sf6. 2. c4, e6. 3. Sc3, Lb4. 4. Dc2, Sc6 [Črni se bori za ugled domače švicarske obrambe v Nimcovčevi indijski igri]. 5. Sf3, d6. 6. Ld2, 0-0. 7. a3, Lxc3. 8. Lxc3, Dc7. 9. e3, c5 [Za ta prodor, ki otvarja lovca pot, je črna žrtvoval lovski par, zato mora skozi paziti, da bela lovca ne prideta do preveč odprtih diagonal]. 10. de5, Sxc5 [Prva netočnost: de5 omogoči hitrejšo izenačenje zaradi priključa na liniji d]. 11. Le2, g6? [povsem nepotrebna slabitev črnih polj, ki se hitro materializira; nadaljeval naj bi z razvojem]. 12. Lf3, Dd7. 13. Dd7, Lf4. 14. Dd7, Lf4. 15. Lf3, Dd7. 16. Dd7, Lf4. 17. f3, Lb7. 18. e4 [Beli obvlada več prostora; njegova skrb je, da se bolj odpre lovca strelne linije]. 19. Tf1, Tf8 [Sx? 20. Lxc4, Dxc4. 21. Ld2 in trdnjava vdre na c7]. 20. Le1, Kg7. 21. Lf2 [Grožnja Sb5 je zdaj resna]. 22. Dd7 [Voda na nasprotnikovo linijo; a5 je bilo bolj žilavo, čeprav bi beli prišel do prodora c5 po pripravah]. 23. Dd7, Lf4. 24. Sc3 [konj gre še na boljše mesto v središču]. 25. a4, Ta7. 26. Ta1, Te8. 27. Txa7, Txa7. 28. Sb5 [28. Sb5, Ta4]. 29. Lg4 [Zdaj sta spet lovca na vrsti; najprej grozi b5 in Sxf6]. 30. Sxf6 [položaj črnih figur je žalosten]. 31. Sxf6 [zaključna igra]. 32. Lxc3, Kg8. 33. Ld4! [ob koncu se povrača motiv velike diagonale, kar izpričuje doslednost bele strategije]. 34. Txf5, Dxc4 [prav isto je Dg6]. 35. Lg7! To v vsakem primeru odloči, tudi na 35. Dg6; bele figure so pregrezele, črni je položil orožje. Igra danskega mojstra zasluži vse priznanje. Spoznamo pa tudi, da brez grehov ni poraza.

Rešitev problema št. 182.

1. Lg5! Kd5. 2. Lx17+, Kd4. 3. Te4 mat. Kd6. 3. Lb8 mat.

1. ... Kc4. 2. Lx17+, d5 all Kd4. 3. Te4 mat. 1. ... d6. 2. Te4+, Kd5. 3. Lx17 mat. 1. ... d5. 2. Lx17, Kc4. 3. Te4 mat. 1. ... f5. 2. Tb8, d5 all d6. 3. Tb4 mat.

Rešitev problema št. 183.

1. Dc1, Ke8. 2. Dh1! ter 3. Da8 ozir. 3. Dh8 mat.

Po trudapolnem delu — zabava in razvedrilo v »Družinskem tedniku«!